

Těžební průmysl:
pomoc nebo **hrozba**?

Dopady těžebního průmyslu financovaného Evropskou investiční bankou

Evropská investiční banka (EIB), finanční instituce Evropské unie, je největší mezinárodní finanční institucí z hlediska ročního objemu poskytovaných úvěrů.

Matka a dítě, Pygmejové v Kamerunu.

© F. Castell

Obydlí Pygmejů v Kamerunu.

© F. Castell

© ced/foe cameroon

„Slíbili nám práci.
Ale vše nám sebrali.
Sebrali naši zemi.
Sebrali náš les.
Sebrali naši vodu.“

Vyjádření Sama Baillie
z Kamerunu o ropovodu.

První krok v boji s klimatickými změnami

– EU by měla přestat dotovat fosilní paliva prostřednictvím EIB

Každoroční soubor úvěrů EIB odpovídá projektovým investicím ve výši 53 miliard eur, což představuje dvojnásobek souboru úvěrů Skupiny Světové banky, přičemž zhruba 8 miliard eur dává EIB na projekty mimo EU. Vzhledem k velikosti této instituce a tomu, že má podporovat strategie EU, je EIB klíčovým hráčem při formování hlavních směrů investování do energetiky a těžebního průmyslu.

Každoroční úvěry EIB do oblasti energetiky v posledních pěti letech dosáhly celkem 3,3 miliardy eur a EIB má v plánu tyto investice dále zvyšovat. Velkou část finanční účasti EIB mimo EU též představují investice do energetických projektů (v roce 2006 celkem 1 miliarda eur).

Správní rada EIB podnikla první významný krok v roce 2004, kdy přijala cíl v oblasti investic do obnovitelných energií v podobě 50% zvýšení své celkové finanční účasti v nových elektrárnách v EU v období 2008-2010. Tento krok však stále není dostačující k vyřešení rostoucí potřeby vypořádat se s klimatickými změnami, protože EIB stále financuje rozsáhlé fosilní projekty. Patří k nim ropovody a plynovody – jež do cíle 50% zvýšení nespádají – a uhelné elektrárny.

Ropovod Čad-Kamerun

EIB v červenci 2000 – měsíc po potvrzení finanční podpory projektu ze strany Světové banky – schválila úvěr ve výši 144 milionů eur na podporu projektu ropovodu Čad-Kamerun. Projekt podle tvrzení EIB přinese “zisky, jež půjdou na snižování chudoby a hospodářský růst” a “vytvoří podmínky pro dlouhodobou politickou stabilitu”. EIB rovněž prohlásila, že podmínkou realizace projektu je “přijetí příslušných preventivních opatření v oblasti životního prostředí a sociální sféry”, takže je v souladu s usnesením Evropského parlamentu, které “důrazně doporučuje, aby EIB na financování projektu nepřispívala... v souladu s Úmluvou z Lomé, pokud není přesvědčena, že byly ošetřeny sociální a ekologické problémy”.

I přes nebyvalou snahu EIB i Skupiny Světové banky se ani jedné z institucí nepodařilo své sliby dodržet. Společenská ani ekologická situace v Čadu se nezlepšila. Ve skutečnosti existují důkazy (z nichž některé Světová připustila ve svých prohlášeních a oficiálních zprávách), že situace v Čadu se zhoršila. Zdá se totiž, že projekt podnítl násilnosti, obyvatelstvo na ropných polích a na trase ropovodu uvrhl do bída, vedl k zesílení tlaků na domorodé kmeny a vytvořil nové ekologické problémy. Nejvyšší ředitel společnosti ExxonMobil v Čadu, Ron Royal, v lednu 2007 připustil, že “se tomu nikdy nemělo říkat rozvojový projekt.” ExxonMobil, vedoucí člen ropného konsorcia, který projekt zajišťuje, a největší naftařská společnost na světě, i nadále zaznamenává rekordní zisky.

MEZINÁRODNÍ FINANČNÍ INSTITUTE	NÁSILÍ	BIODIVERZITA
INVESTICE	GLOBALNÍ	EIB
		UHLÍ/ROPA

Uhelná elektrárna Duisburg-Walsum

EIB v listopadu 2006 schválila půjčku ve výši až 410 milionů eur na projekt výstavby antracitové elektrárny v německém Duisburgu-Walsum o výkonu 750 MW. Elektrárna by měla být uvedena do provozu začátkem roku 2010. Odhad emisí CO₂ z provozu činí zhruba 4,4 miliony tun ročně. Tento objem převyšuje roční emise CO₂ šestimilionového Paraguaje.

EIB prostřednictvím projektů, jako jsou ropovod Čad-Kamerun nebo uhelná elektrárna Duisburg-Walsum, nadále dotuje projekty využívání fosilních paliv, a to jak v EU, tak i mimo ni. K tomu, aby plně podpořila programy EU v oblasti klimatických změn, by si EIB měla na období let 2008-2010 stanovit tentýž cíl pro obnovitelnou energetiku a energetickou účinnost mimo EU. Zároveň by ale měla postupně zcela přestat financovat veškeré fosilní projekty, a to nejpozději do konce prvního závazného období podle Kjótského protokolu, tedy do roku 2012.

K takové změně dojde jedinečně tehdy, budou-li členské státy EU hrát aktivnější roli při formulaci energetické politiky EIB. Evropskou investiční banku bezesbytku vlastní a ovládají členské státy EU, jež jsou též zastoupeny v její správní a řídicí radě, zpravidla prostřednictvím národních ministerstev financí.

Naše požadavky

- EIB by do roku 2012 měla zcela přestat poskytovat úvěry na projekty využívání fosilních paliv v rámci EU i mimo ni; místo toho by měla výrazně navýšit svou podporu obnovitelné energetice a energetické účinnosti.
- Dokud nedojde k úplnému ukončení projektů využívání fosilních paliv, EIB by měla zveřejňovat veškeré přímé i indukované emise CO₂ ze svých projektů v oblasti energetiky a těžebního průmyslu.

Co můžete dělat Vy

- Můžete se spojit se svým národním ředitelem v EIB a požadovat postupné ukončení veškerých investic EIB do fosilních paliv (kontakty najdete na: www.eib.org/about/structure/governing_Bodies/board_of_directors)
- Psaním dopisů redaktorům místních a celostátních novin též můžete upozorňovat na skutečnost, že EIB dotuje projekty v oblasti fosilních paliv penězi daňových poplatníků Evropské unie.

Zdroje informací: Informační listy o EIB: www.bankwatch.org/guide/eibank/ | The Chad-Cameroon Oil & Pipeline Project: A project non-completion report, April 2007 | Environmental Defense, Center for Environment and Development, Chadian Association for the Promotion and Defense of Human Rights www.environmentaldefense.org/documents/6282_ChadCameroon-Non-Completion.pdf

Těžba hnědého uhlí. © dreamstime

Hnědouhelná elektrárna. © dreamstime

Výroba elektřiny z uhlí. © dreamstime

